

PRZYPADAĆ (357) *vb impf [i pf]*

impf (356), [*pf* [*fut* przypada, *part praet act*]].

W inf -pą- (52), -pa- (20); -pą- *RejWiz* (2); -pa- *NiemObr*, *GosłCast*, *też RejPs*; -pą- : -pa- *LubPs* (4:3), *RejAp* (5:1), *RejPos* (26:3), *RejZwierc* (10:3), *SarnStat* (5:7); *drugie a jasne; w pozostałych formach* -pą- (232), -pa- (30); -pa- *BibRadz*, *KuczbKat*, *KlonŻal*, *też RejPs* (5); -pą- : -pa- *BielKron* (7:1), *Mącz* (3:18), *RejAp* (9:2), *Oczko* (1:1).

inf przypadać (41). ◇ *praes [i fut]* 1 *sg* przypadám (11). ◇ 3 *sg* przypadą (131). ◇ 1 *pl* przypadamy (1). ◇ 3 *pl* przypadają (81). ◇ *praet* 3 *sg m* przypadął (8). *f* przypadała (10). *n* przypadało (5). ◇ 3 *pl subst* przypadały (18). ◇ *fut* 3 *sg m* przypadać będzie (1). *f* przypadać będzie (1). *n* przypadać będzie (10), będzie przypadało (2), będzie przypadać (1) *RejPs*; przypadać będzie : będzie przypadało *RejPos* (10:2). ◇ 3 *pl subst* przypadać będą (22), będą przypadać (1) *ActReg*. ◇ *con* 3 *sg f* by przypadała (1). *n* by przypadało (5), bogdaj przypadało (1). ◇ 3 *pl subst* by przypadały (3). ◇ *part praes act* przypadając (3). ◇ [*part praet act* przypadawszy.]

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

I. *impf* [wyjątkowo *pf* 1 r.] (357) :

1. *Przybywać w jakieś miejsce, zwykle szybko; accurere, percurrere, pervolare Cn* (23) :

a. *O ruchu w poziomie* (4) :

α. *Przyskakiwać, podbiegać* (1) : [Tárło Kráyczy pieńzo chciał do niego z ośzczepem/ ále mu wydarł ośzczep niedźwiedz iż padł/ ledwie go chłopci z ośzczepy przypadawłszy rátowáli *BielKron* 1597 569.]

Zwrot: »skokiem przypadać« (1): Ziął potym Cztyrad z niey [Sarki] trąbkę y pocźnie w nią trąbić (á dály były łobie [panny] znak kiedy włłyfzą trąbkę áby łkokiem przypadály *BielKron* 320v.

β. *Przypływać* (2) : *Allabor, Przypadam Przypływam/ prziciekam. Mącz* 180b; *Calep* 53a.

γ. *O wietrze: uderzać; przen [na kogo]* (1) : Tákże też ty w łtárości moy namiłszy brácie Chociay połtronne wiátry przypadáią ná cię. Miey łie rádzęć ná pieczy byś portu nie minął *RejZwierc* 120v.

b. *O ruchu z góry na dół: opadać, spadać* (14) : *Allido, Otrącam łie/ Przypadam. Mącz* 182c.

przypadać k czemu (1): ale yakikółwiek [pokarm] k niemu [żołądkowi] przypada łatwie w łię pułzcza/ y tymiłz pokarmy człónki włzyłtki ożywia *KwiatKsiąż* B3.

Zwroty: »przypadać z gory« (1): Mężne u ciebie serdce jako topor, ktory Przez drzewo łnadnie łdzie, przypadając z gory *KochMon* 21.

»na ziemię przypadać stopą« (1): z ktorych [złodziei] łeden ták żártkich był ręku, Ze gdy człówek niektory łieżał w zawod, ziemię Tę ná ktorą przypadał łtopą, vkradł pod łnim [tj. ukradł ziemię łzybciej, zanim człówek połóżył na łniej łstopę]. *CiekPotr* 77.

α. *Padać do nóg, łbić pokłony* (6) : *Accido, łd est łuxta aliquid cado, Accedo, łvenio, łobtingo – Przypadám, łObłapiám łanogij łpadám łvnog. Calep* 13a.

Zwrot: »do łnog łprzypadać« [*w łtym: łkomu* (1)] [*łszyk łzmienny*] (5): łmnie łmátki łwáłney/ łżony/ łdzyęci łwyc łpokorne łprołby łpomiałłz/ łktorzy łtobie łdo łnog łprzypadamy *BielKron* 110; *ŁskarŁzyw* 473; *CzechEp* 222; *ŁlatŁHar* 639; *ŁVmiey łmocy łtákiey y łtego łkluczá [...]* łwzywáć łczęłto łdo łnog łkápłanow łkluczłnikow y łłzáfárlzow łBołzkich łprzypadáiąc *ŁskarŁkaz* 207b.

β. *Nadłatywáć, łprzysładáć* (2) : *Advollo, łaliquem łoco volo – ŁPrzilatuię, łprzypadám. Calep* 30a.

[przypadać na co (żywotne): á gdy [*krogulec*] przypada ná ptałzká/ poryway prędko ták iákoćby ptałzká nie vrwał/ bo go trzebá wlot porwác. *CygMyśl* A2.]

Zwrot: »z trzaskiem przypadać« (1): Ale to iest iego [*Izajasza*] vmyłł áby vkazawłzy trudne poznánie drogi/ to iest łpraw y poštěpkow Orłá ná powietrzu lataiącego ktory z trzałkiem przypada y geśi ábo kury łapa: tákże [...] *CzechRozm* 130v.

γ. Zstępować (o istotach nadprzyrodzonych) (1): Słyszaleś w dzień fwiáteczny iáki łzum iáki grom powłtał nád Apoštoły/ gdy Duch fwięthy przypadał ná ofwiecienie ich. *RejAp* 85v.

[przypadać na kogo: i virzał ducha bożęgo a on shtëpuie iako gołębica j przypadá [*venientem*] (*marg*) idźie (-) náń. *MurzNT Matth* 3/17.]

δ. Przyłaczać sobą (1): Obruo, Przipádam/ Przilegam/ Prziwálam/ Przitlaczam. *Mącz* 361d.

c. Przedostawać się do środka; w przen (2):

Zwrot: »przypadać do serca« [*w tym: przez co (1)*] [*szyk zmienny*] (2): czart márný záváždy [...] iest napilnieyłzy [...] włzu [...] Gdyż przez włzy wiárá przypada do łercá człowieczęgo *RejPos* 204; Z łáfki Pan grzechy odpułzcza/ á potym miłóść ięgo do łercá przypada. *RejPos* 310v *marg*.

d. O obiektach ujmowanych jednowymiarowo: dosięgać, docierać (3):

przypadać do czego (2): A zás od południá [...] wychodzy gránicá ku morzu/ á przypada [*pervenit*] aż do łtudnie wod Nepthoa. *Leop Ios* 18/15. *Cf* **przypadać od czego do czego.**

przypadać od czego do czego (1): ktore [*błyśnienie*] w ocemgnieniu przypada od włchodu aż do zachodu łłońcá *RejAp* 191v.

przypadać komu (1): Nie ták nas grzeie *Phoebus*, nie ták nam przypáda *KlonŻal* Bv.

2. Napadać, atakować; adoriri, impetere, ingruere, invadere Mącz; adesse Modrz; opprimere Cn (8): Impeto, Przipádam/ nácieram/ náyeždżam. *Mącz* 295d, 150a.

przypadać na kogo (3): Adorior, Doyeždżam/ Opádam/ Przipádam ná kógo. *Mącz* [269]a, 472d; ále [*Bóg*] ták cie chce łkárác iáko złodziey karze człowieká złęgo z dopułzczenia Páńłkiego/ bo iuż náń przypada gdy o tym on nędzniczek nic nie myłli *RejAp* 36; [*Respons* E4v; niechćiał nimi [*ludem*] nigdziey zwieść iáwnęy bitwy/ tylko co z kátow ná náłze przypadał *BielKron* 1597 342 (*Linde*)].

przypadać na co (1): *RejAp* 35v *cf* *W porównaniu*.

W porównaniu (1): bo ięłli łie nie obaczyłz przypádnę ná pomłtę twoię iáko złodziey przypada ná dom bełpieczny. *RejAp* 35v.

a. O ataku zbrojnym (2): Ci [*Tatarzy*] ilekroć czuią że náłzych żołnierzow ná ukráine [!] niemáłz/ wnet przypadáią [*adsunt ipsi mox*]; á w tárgnawłzy w źiemię/ włzytko mieczem y ogniem pułtołzą *ModrzBaz* 119v.

przypadać do kogo (1): Bo iáko przed Tátary Ruśin záváždy czuie/ Gdy przez wieści przypádnie y ięgo plundruie. Ták y oni [*Pigmeje*] przymierza nie máią żadnego. [...] Bo ledá kiedy do nich ptacy [*tj. żurawie*] przypadáią *KmitaSpit* A3.

3. Pokrywać się warstwą czegoś; conspergi Cn (1):

Zwrot: »rosą przypadać« (1): Nie ináčzey iáko łzczęp gdy rołą przypada/ Iuż łnádniey gáłáłkami łwemi wzgorę włada. *RejWiz* 117.

4. Zdarzać się, dziać się; *incidere* *Modrz*, *JanStat*, *Cn*; *evenire*, *intervenire* *JanStat*, *Cn*; *esse*, *supervenire* *Vulg*; *accidere*, *cadere*, *contingere*, *incurrere*, *intercedere*, *obtingere*, *obvenire*, *succedere* *JanStat* (270) :

przypadać komu (1): *RejPos* 219 *cf Szereg*.

Szereg: »płynąć a przypadać« (1): iáko Mánná z niebá ná pułzczy przodkom twoim/ ták wŷytko áni wzwielf kład tobie płynąć á przypadać będzyc. *RejPos* 219.

a. O wydarzeniach o charakterze ogólnym, obejmujących określone terytorium (20) : *RejWiz* 153v; Bo ŷwiát ná to ftworzon/ iz bez połtráchow nigdy być nie może. Przypadaią frogie ognie/ ftráŷliwie gromy/ pioruny y dziwne trzáfkáwice. *RejZwierc* 86v; *SarnStat* 1225.

przypadać z czego [= *wskutek czego*] (1): iz dla wielkich trudnoŷci/ które przypadały z wielkoŷci náznáczonych oóób/ które nie rychło ztąd y z owąd ziędzáły/ [...] tá rzecz poniekađ poczęta/ do tego czáfu ku końcu nie moglá byđ przywiedzioná *SarnStat* 55.

przypadać komu (1): [*przodkowie*] Gránice rozŷyryzáli w rozliczne kráiny [...]. A dziś choć nam przypada rozŷzerzenie gránic/ Wŷytko to nam fábułá/ wŷytko to nam zá nic. *RejZwierc* 246v.

przypadać na kogo, na co (6): Tu iuz ŷłyŷymy iákie fáleŷnoŷci/ obłudnoŷci ŷwiáthá tego máią przypadać ná ten nędzny ŷwiát áz do ŷkończenia iego *RejAp* 73v, 96v. *Cf* »plaga przypada«, »potrzeby przypadają«.

przypadać kiedy (3): Wieleby ŷię mogło tákowych przykádow tu przywieŷć/ ále iz práwie iákoby ná káždy dzień przypadały/ [...] nie iefť rzecz potrzebna ábym ŷię iuz dłuŷey tym zábáwiác miał. *WysKaz* 42; iz prze powođzi/ które poŷpolicie w te czáfy przypadaią/ [...] [*roki ziemskie*] przekládamy *quotannis* ná bliŷzy Poniedziátek *SarnStat* 743. *Cf* »przypadają czasy«.

Frazy: »przypadają czasy« [*w tym: kiedy* (1)] [*szyk zmienny*] (2): iz ty czáfy práwie á wláinnie ták przypadały/ gdy Bonifácius w Rzymie wzyął ná ŷię biáłą infułę *RejAp* 116v; wŷákžec częťtokroć przypadaią tákie czáfy [*non raro incidunt tempora*]/ že zpodobieńťwá rzeczy od kogo inŷzego íprawionych/ [...] my ŷię obáczyć ábo oftrzec możemy. *ModrzBaz* 115v.

»mory przypadają« (1): to być nie może/ áby tácy [*grzesznicy*] iákiemi [...] kárnoŷciámi pohamowáni być mogli [...]. Stáđci mory/ powođzi/ głody/ miecz nieprzyacielfki/ y ine káźni miłego Bogá przypadaią *RejPosWstaw* [41³]v.

»plaga przypada(ła) [*na kogo, na co*]« (2): Lues, Poŷpolita chorobá/ plagá/ powietrze które yednego czáfu ná wŷyťki ludzie przipáda. *Mącz* 199b; *RejAp* 134v.

»potrzeby przypadają« [*w tym: na kogo* (2)] (3): A gdyż tak pilne a nagłe przypadają potrzeby, napomina JKM, byŷcie o tym, co pilniejszego jest [...] stanowili *Diar* 24; Nie pythał ŷie Máthyałz w Węgrzech o Sakrach y o Dekretalech gdy nań tákie Koronne potrzeby przypadały/ á gromił bárzo nieprzyaciela *RejZwierc* 187, 187.

»przygody przypadają« (1): gdyż tákowé przygody przypadaią/ iz z onych dawno wczynionych Praw niemoŷe pewnego poŷtánowienia wczynić. *SarnStat* 915.

Zwrot: »z trzaskiem [= *nieoczekiwanie*] przypadać« (1): iz Kroleŷtwo náŷe/ [...] zechce P. Bog podác Pogáńŷkim nieprzyacielom. Tu iefťcze káfek poćiechy/ iz tá frogóŷć Páńŷka/ nie ztrzákiem przypada: ále nam iefťcze y wolnego ŷeymowánia [...] wŷyčza. *PowodPr* 76.

W przeni (2) : iáko Duch fwięty groži nędznemu fwiátu [...] zwiedzionemu od tey frogiey fzaránczey/ kthora z rozlicznymi wymyflý przypadaáá ná zwiedzenie iego. *RejAp* 81v, 96v.

b. *O wydarzeniach o charakterze indywidualnym (209)* :

a. *O wydarzeniach losowych, pochodzących z zewnątrz, często niepomysłnych (też w postaci realizacji czyichś zamysłów) (167)* : A cożkolwiek ná fwiecie przypada trudnego/ Káždy fie tego waży by miał rofkofz s tego. *RejWiz* 21; *SienLek* 45; *Górndworz* K5; Azażeś iuż nie przetrwał onego rofkofznego látá y iefieni? s ktoremi włytki żywności przypadaią/ onych wefołych á wdzyęcznych śrzednich czáfów fwoich? *RejZwierc* 172, 253; Nam gdy raz młodość minie/ Iuż ná wieki wiekóm ginie/ A zówždy gorłzé látá przypadaią. *KochPieś* 16; *WujNT* 2. *Cor* 9/28.

przypadać od kogo, od czego (8): Acz rozmáyte przyprawy przypadaią námię od fprzećiwnikow moich [...] / ále mnie przed fie [...] niezeydą z myfli wítawy twoie *RejPs* 179v; Iuż poydziemy dáley ku dziwnemu Máyełthatowi iego [*Boga*] / y co nam przypadać ma złego y dobrego od fwiętego Boftwá iego. *RejAp* 46v; *RejPos* 168, 265, 298v; Ale thy fkarby czo od fortuny przypadaią/ y rdzá ie fńadnie pogryzie/ y w niwecz fie obracaią *RejZwierc* 133, 265. Cf »od nieszczęścia przypadać«.

przypadać z kogo (3): wczýñ [*Boże*] rozeznánie/ W tey przy ktora mi czýñi ták froye treftánie/ A iż fńadź przypada z ludu niepobożnego *LubPs* L4v; *RejAp* BB3.

przypadać z czego [= skutek czego, dzięki czemu] (29): *LubPs* H3v *marg*; Bo fład mieli widzenia y fwięci Prorocy/ Ktore im przypadály z dziwney Bołkyey mocy. *RejWiz* 120v, 129, 141, 157v, 188, 192, Cc5; *RejAp* 72v; *RejPos* 40v, 204 [2 r.], 249v, 345; iáko tho pan [*tj. opilstwo*] iefł fzkodliwy/ y iákie fzkody/ lekkości/ y dziwne obrzydłoścí z niego przypadaią. *RejZwierc* 157v, 61, 126v, 152, 263, Aaa3v; *RejPosWstaw* [41⁴]v; Otoż ia tu przez krzyż rozumiem [...] cokolwiek zwierzchu z dopułzczenia BOżego ná wierne wcznie Chriftułowe przypada. *CzechRozm* 226v; *SiebRozmysł* Av. Cf »przypadają pokusy«, »prześladowania miały przypadać«, »przypadek przypada«.

przypadać komu (41): *RejPs* 67, 134v, 214v; Włytkoć z czáfem przypada káżdemu człowieku *RejJóz* I7; ktore [*odpuszczenie grzechów*] nam dármo przipada z obietnice Páńfkiey. *LubPs* H3v *marg*, K3v *marg*, cc6v, gg2; A tu iuż bącz rofkofzy v káżdego wieku/ Ktore mułzą przypadać káżdemu człowieku. *RejWiz* 93; Co komu los przyniełie s Páńfkiego przeźrzenia/ To mu zówždy przypada z dawnego zrzádenia. *RejWiz* 129, 9v, 120v, 138; *RejAp* 46v, 49v, 72v; Tu iefł rofpráwá [...] co zá pożytki przypadaią tym/ ktorzy przyłtrzegaią fwiętey woley á náuki iego [*Boga*]. *RejPos* 83v *marg*; iż iuż moželz pewien być káżdey pociechy/ [...] ktorać zówždy iuż ták fńadnie przypadać náwłzem będye *RejPos* 289v, 40v, 86, 168, 204 [2 r.], 249v (14); CHcełzi fie podziwowác obłędnemu wieku/ Y to co z nim przypada káżdemu człowieku. Przeczcíłz ty Wtore Kłięgi *RejZwierc* 29v, 118, 263, 265 [2 r.]; *Oczko* 24. Cf *przypadać komu czym; komu na czym; »szczęście przypadało«, »od nieszczęścia przypadać«, »za szczęściem przypadać«.*

przypadać komu czym (1): iż włythki rzeczy błogofłáwieńftwem Páńfkim fzczeńliwie nam przypadaią *LubPs* cc6.

przypadać komu na czym [= dzięki czemu] (1): A fńadź wıęcey ná fzczeńściu niżli ná narodzye/ To [*wieczna sława*] káżdemu przypada *RejWiz* 100v.

przypadać ku komu (2): Práwie błogofławieńftwá/ ony Dawidowy/ Ze wńzech łtron przypadáią/ ku temu domowi. *RejZwierz* 54; Bo iuż infze pociechy wńzytki bárzo łnádnie ku temu [cnotliwemu] ząwždy przypádác będą. *RejZwierz* 115.

przypadać na kogo (60), *na co* (3): *BierEz* 53v; *RejPs* 168v, 179v; Iż choć ná nas takie ociążeńye przypada/ iednák my Pánu ná wńzem poddáni być mamy *LubPs* M2 *marg*; A gdy odłtąpyemy Páná/ iáko wneth ná nas łprzećiwne rzeczy przypadáią. *LubPs* Xv *marg*, B3, L4v, P3v, Q3v, Rv, V5v; *RejWiz* 136; pińálchmy do was w vtrapieniu y burzliwości á náiażdżce ktore przypadáły ná nas tych lath *Leop 2.Mach* 1/7; *BibRadz* I 291a *marg*, *Ps* 89/11; iuż o tym y pińmá y wiadomości dońyc mamy/ iákie ząwždy ná niewierniki pomńty przypadáły *RejAp* 59v, BB3, 122v; Też przypadáią ná cię rzeczy doczeńne/ iáko ieft pocźciwe wychowánie łtanu twego/ dziatek twoich/ żonki/ y czeładki twoiey [tj. *obowiązek tego*] *RejPos* 133v, 65, 265, 307; *CzechRozm* 226v; *KuczbKat* 95; A ták ty rozważywńzy łobie y łtráchy y błogofławieńftwá/ ktore iuż ná tve łzedziwe látá [...] nieomylnie przypádác máią/ miey łie rádźec ná pieczy *RejZwierz* 126v; bo iuż zá grzech ząwždy pomńtá nieomylna ná káždego przypádác muńi *RejZwierz* 133v; A ták nic łie temu nie dziwuy iż łie cżáfem łzczęści złościwemu á iż fráfunki przypadáią ná dobrego. *RejZwierz* 176, 113v, 116, 133v; *RejPosWstaw* 44; *SkarŻyw* 141; *LatHar* 161, 601; *SiebRozmyśl* Av; wiele ná człowieká Przypada, o czym myńli, y o czym nie myńli. *CiekPotr* 25. Cf *przypadać na kogo według czego; na kogo prze(z) co; na kogo po kim; Frazy*, »bez wieńci przypadać«.

przypadać na kogo według czego (1): Bo mi to wńzytko łmacźno ćirpieć y w tey niewoli Gdy czo ná mię przypada według twey łwiętey woli *RejJóz* I6v.

przypadać na kogo prze(z) co (2): Ktory gniew á kthora niełáłká/ przypada ná nas łpráwiedliwie prze ono niepołłufzeńftwo przodkow náłzych *RejPos* 152v; *RejPosWiecz*² 94v *marg*.

przypadać na kogo po kim (1): wńzyłtki trudnońci náłże łpólne/ które więc po zmárłym oycu ná dzieći połpolicie przypadáią/ wńiał był ná łwoię pieczá *KochFrag* 48.

przypadać z czym [= w wyniku czego] do czego (1): Aby mu nie minęłá iuż żadna godziná/ Iedno iżby ząwždy żárl/ práwie iáko łwiniá. To co iuż s tym [tj. *obżarstwem*] przypada do żywota tego/ Wiem żeń podobno łtychał od kogo inego. *RejWiz* 169.

przypadać za czym (5): *RejPs* 214v; Zá zálzczyczeniem Páńłkim błogofławieńftwo ná nas y z zbáwieniem przypada. *LubPs* B3 *marg*, K3v *marg*; ktore [radońci] nam przypadáią zá cnotámi náłzemi od Páná náłzego *RejPos* 298v; kthore [królestwo boże] gdy nas opánuie/ iuż y wńzytki ine doczeńne rzeczy łnádnie nam zá tym przypádác będą *RejPos* 313v.

przypadać skąd (6): Otoż mi Bog raczył dáć/ zem trefił ná tego/ [...] Iż łie mogę dowiedzyec/ łkąd co gdzye przypada *RejWiz* 143v, 173, 174v; obáczmy iedno przyczyny y domowego y okolicznego wćifku bliłkiego náłzego/ y łkąd nam przypada y przypádác będzie *RejZwierz* 265. Cf »przygoda przypada«, »szczęńcie przypadałó«.

Ze zdaniem podmiotowym (2): *RejWiz* 173; Pod cżás przypada/ że mu [wiernemu] wołá mienifz/ A przeciwnego/ czeńto łwym być mienifz. *GrabowSet* I2v.

Frazy: »czas(y) [jakie, czego] przypada(-já)« [w tym: *na kogo* (1)] (4): Tákżec y dobrzy ludzye tyż przypadki máią/ Iż ná nie dziwne cżáfy czeńto przypadáią. *RejWiz* 138, 58v; *RejAp* 116v; *RejPos* 304v.

»przypadają [na kogo] niebezpieczeństwa« [szyk zmienny] (2): *LubPs* A4; przecz y s ktorých przyczyn przypadaią łtráchy j niebezpieczeństwá thák ná wierne iáko y ná niewierne. *RejPos* 328v *marg.*

»przypada nieszczęście; od nieszczęścia przypadać« [w tym: na kogo (1), komu (1), od kogo (1)] (3): ábowiem yle kroć námię przypada iákie nieffczelcie nigdy nieomielzkafz rátowác mię *RejPs* 128; *RejJóz* O; A cnotliwy [...] z wefelfzą myflą vzywa tego tho co mu z dopufzczenia Páńfkiego od nieffzczęfcia przypada. *RejZwierc* 152.

»przypadają pokusy« [w tym: na kogo (4), z czego (1)] [szyk zmienny] (5): BArzo potrzebna tu iefth modlitwá náprzećiwko pokuřam łumnienia/ ktore z wátpyenia dla łrogości łmierći/ [...] ná ludzi przypadaią. *LubPs* T3; kthorzy [niewierni] iedno do máłego czáfu wierzå/ á gdy ná nie przypadaią pokuřy/ tedy wneth odłtępiå. *RejPos* 62v, 52v, 279; *RejZwierc* 36v.

»prześladowanie przypada (a. przypadać miało)« [w tym: na kogo (4), z czego (1)] [szyk zmienny] (4): [psalmista] Przypomina teź krzyź y przełádowánye ktore w tym krolełtwie iego ná wierne przypadać miało *LubPs* Q3v; *RejAp* BB2; A im więthłze przełádowanie ná nas przypadać będzie/ tym łie v nie⁶⁰ hoyniefzå będzie mnożyła pociechá náłzå. *RejPos* 50, 279.

»przygoda(-y) przypada(-ją)« [w tym: na kogo (6), od kogo (1), skąd (1)] [szyk zmienny] (9): *RejJóz* D8, M5 *marg*, N8; Mułzå coř zá przygody fkąd przypadać ná cie/ Iź tu ták poiedynkiem po tych kráioch chodził *RejWiz* 177v, A7v, 131, Dd; *RejPos* 257v *marg*; Gdyź pewno wiemy iź káżdå przygodå/ Przecz łie fráfowác/ przypada od Bogå *RejZwierc* 230.

»przypadek(-ki) przypada (a. przypadać miały itp.)« [w tym: na kogo (5), komu (2), z czego (3)] [szyk zmienny] (8): *LubPs* T4v; *RejWiz* 168v; BO to łobie łnådnie káždy vważyć moze/ iákie [...] przypadki s tákiego wdzięcznego łtanu [tj. małżeństwa] káżdemu przypadać mogå. *RejZwierc* 32; iź żadny moczår áni żadny potentat tákí nie był/ áby nań fráfunki á przypadki dziwne przypadać nie miały. *RejZwierc* 155v, 60v, 141v; *CzechEp* 214; iź ná Bogå/ żaden przypadek żåłofny/ y łmiertelny/ przypadać nie moze. *NiemObr* 136.

»[na kogo] przypada [jakie] szczęście [= los]« (2): Zá niewdzyęcnoř náłzę iákye ná nas łprzećiwne łzczęfcye przypada/ y iákie trapyenie. *LubPs* Mv *marg*, V2 *marg.*

»szczęście przypadało (a. szczęśliwości przypadają)« [w tym: komu (1), na kogo (1), skąd (1)] (2): Chciał on młodzyeniec wiedzyeć/ fkąd przygody y łzczęłliwořci ná ludzi przypadaią *RejWiz* A7v; Bogdayze wam to łzczęfcie przypadało z niebå/ Do káżdey dobrej łpråwy gdy będziey potrzebå. *PaprPan* V2v.

Zwroty: »z nienackå przypadać« (1): Tot res repente circumvallant ut emergi non potest, Ták wiele rzeczy z nienackå przypadaią z ktorých łie yeden trudno wypleř moze/ álbo z nich wskuråć. *Måcz* 218c.

»za szczęściem [komu] przypadać« (1): Tobie łie zda że im [bogaczom] to zá łzczęfcie przypada/ Ano wierz mi iź ten miłtrz [tj. diabeł] rołkofznie tym włåda. [...] Iź ieden połkåkuie/ drugi łie w łeb łkrobie. *RejWiz* 139v.

»bez wieřci [= niespodzianie] przypadać« [w tym: na kogo (1)] (3): Boć dzywne tu na łwiece bywaiå przygody A beź [!] wieřci na ludzi przypadaią łzkody *RejJóz* M5, D8, M5 *marg.*

Szereg: »przychodzić a przypadać« (1): Ale w tych ośtátecznych czáfiach [...] iefczze więtfze á froszfze niebefpieczeńtwa nań [na Kościół] przychodzić á przypadać miály. *LubPs A4*.

W przen (4) : O mizerny żywocie/ o pochlebftwo zdrádne/ Toć do ciebie przyfímáki przypadáią fnádnie. *RejWiz 122v, 58; RejPos 204; Day Pánie Boże wfyzy by pomnieli ná to/ Iákie zacne klenoty przypadáią zá to [tj. za szlachetne postępowanie]. Bo poćciwość y fławá/ zacność/ dobre mienie/ A zá tym łáfká Páńfka y wieczne zbáwienie. RejZwiercTrzec Aaa2v.*

αα. *Z akcentem na jakośc wydarzenia; funkcja zbliżona do spójki orzecznikowej: jest jakiś, jak [w tym: komu (20); jak (21)] (23)* : Bo więc záwždy ták bywa/ iż z rownym rownemu/ Przypada towárzyftwo wdzyęcznieyfze káżdemu. *RejWiz 64v; Aczem málo zrozumiał o niebieskiey fpráwie/ Ale o tey nadobnie [astrolozdy] dáfi [!] mi znáć práwie. yáko fie ludzkie ftany rozlicznie miefzáiá/ A iáko im ich fpráwy dziwnie przypadáią. RejWiz 143v; iákoby kto vczyć tego mógł/ co podług czáfu/ mieyfca/ ofoby/ raz thák/ drugi raz ináczej przypada. GórnDworz Cc5v; RejPos 289v.*

cum inf (1): Póki iéy [Orszuli] zámierzony krés był/ poty żyłá: Krótko w prawdzie [...] / A wyrzec téz co lepiéy/ nie łączno przypada. *KochTr 24.*

Fraza: »wszystko (a. wszystkie rzeczy) (snadnie a. po myśli, a. łączno, a. wedle wolej) przypada(ją) (a. przypaść musi)« = *komuś się udaje, powodzi się, dobrze się wie* [w tym: *skąd (2)*] (19): ábowyem o kim pan Bog raczy rádzić zá zaflugami ie⁸⁰ wfyfko fnádnie będziemu przypadać. *RejPs 194v, 106v; LubPs E2 marg; á onego złego/ Náwlfzem pieści fortuná/ wfyfko mu przypada RejWiz 130v; Bo iuz ftąd wfyfko dobre/ wfyfko wdzięczne/ á wfyfko poczciwe tobie przypadać muśi RejPos 39v; Szukaycie iedno napilniey kroleftwá Bożego/ Wfyfki ine rzeczy fnádnie wam przypadać będą. RejPos 155v; iedno ty bądź pilen kroleftwá moiego/ wfyfkiego ia tobie náfporzé/ á wfyfko po myfli twey będzie tobie przypadało. RejPos 173v; Tuć iuz bezpochybnie á nieomylnie wfyfko przypadać będzie wedle wolej twoiey RejPos 219, 39v, 81v, 167, 208v, 216v (15).*

Szereg: »przychodzić a przypadać« (1): iáka ieft trudna á niebefpieczna drogá á fpráwá náfládowania fwiatá tego [...] / á iáko przychodzi á przypada káżdemu s frogim potem czolá iego *RejPos 289v.*

β. *O uczuciach, cechach i uczynkach, tj. o tym, co powstaje w psychice człowieka (42)* : Et haec sunt quae in colloquis ut fit et in discursionibus przypadac musiałyby rozmowki *ActReg 185; Bo gdy pomyśli człowiek ná co/ y nowa Wnetze rádá przypada/ przypada y zdrowa. GosłCast 34.*

przypadać do czego (1): PAttrzayże záfię [...] co záfię z nowu do tákiego nędznego á zámieftzanego przyrodzenia nálfzego przypada. *RejZwierc 3v.*

przypadać z czego [= w wyniku czego] (15): Pobudzenye wiáry kthore przypada z rofpámięthywania pirwfzych dobrodzieyftw *LubPs F4v marg, aa4v marg; Iáko miłość y rádość/ wefele y fmutek/ To káždy z wláfnosci krwie ten przypada fktek. RejWiz 117; Toć ieft hetman nawyflzy bezecney zazdrości/ Co nawięcey przypada z márney łákomości. RejWiz 173v, 6, 37; Abowiem tho káždy obaczyc może/ fkdá ma przypadać więtfza frogośc grzechow w tym kościele Páńfkim/ iedno z niewiádomości woley á poftánowienia iego fwiętego. RejPos 197, 147v marg, 336v; Iáko łákomftwo ieft fzkodliwy przypadek y s kthorych przyczyn nam przypadać muśi. RejZwierc 57, A6, 12v, 61, Bbb3; ArtKanc N14v.*

przypadać komu, czemu (7): DZyękowanie iest/ iż go Pan Bog cżału niemocy iego wybawić raczył/ [...] w ktorey mu przypadała boiaźń śmierci. *LubPs* G4v; *RejPos* 250; *RejZwierc* A6, 57; *WujJudConf* 138; Thák gdzie sie człowiek gniewem rospali/ zaráz ciemność rozumowi przypada *Phil* I. *Cf* *przypadać komu prze co*.

przypadać komu prze co (1): iefli prze kęs tey mizerney niedbáłości swoiey/ korać przypadać musi prze márne łudárftwá [...] małz łtánąc w pocście tych łzalonych ludzi *RejPos* 342v.

przypadać ku czemu [z powtórzeniem rzeczownika podmiotu] = *zwiększać intensywność, potęgować* (2): gdy bychmy odflułfney łprawiedliwosci odstępic mieli iusz by przypadała złość ku złościam nálfym *RejPs* 86; Przez cały dzyeń łromotá ma przedemną łtoi/ [...] Bol ku bolu przypada á nic sie nye goi. *LubPs* M2.

przypadać na kogo, na co (9): Dayże Pánie by do końcá ten łtrách á łękánie [...] przypadało ná nie [*nieprzyjaciół*] *LubPs* gg3; Substantia apud Dialecticos est fulcrum accidentium, Yftność ná ktorą rozmáyte przemienności przypadáya. *Mącz* 419d; iż gdy ná cię w iákich przygodach twoich przełtráchy á wątpienia iákie przypadaia/ to iusz zrozumiesz/ iż łpráwy Duchá Bożego w tobie nie małz *RejPos* 139; *LatHar* 648. *Cf* »myśli przypadają«, »strach przypadał«.

przypadać za czym (1): Iáko iusz zá tymi/ iákochmy łfyszeli/ włzetecznemi przypadki [*tj. pychą i pijaństwem*]/ przypada on grzech łzkodliwy łákomłtwo *RejZwierc* A6v.

przypadać skąd (7): Bo iusz grzech łtąd przypada/ gdzye márna łwawola *RejWiz* 141; Abowiem łtąd náwięłze/ przypada ćwiczenie/ Kto ma ná przełzłe rzeczy/ s pámięciá baczenie. *RejZwierc* A4; *RejPos* 197, 204; *RejZwierc* 257, *Bbb2v*; *ArtKanc* N14v.

Ze zdaniem podmiotowym (1): Ná Bogá nigdy nie przypáda áby czego záłowác [!] miał *BibRadz* I 4b *marg*.

Frazy: »myśli przypadają« [*w tym: na kogo* (2)] [*szyk zmienny*] (3): Iż cżałem y ná wiernego dziwne myłli przypadaia/ gdy widzi iż sie niewiernikom łzczęści. *LubPs* Rv *marg*; *RejWiz* 126v; Gdy tedy Iozeph ł. brzemienną małżonkę swoie/ z ktorą taką zmwę czyłtości miał/ być baczył: wiele náń myłli takich y owákich przypadało *SkarŻyw* 243.

»strach (*a. przestrazy*) przypadał(-ją) (*a. przypadać musi*) [*na kogo*]« (3): Ták sie włzyfcy łtrwożyli ták ná nie łtrách przypadał *LubPs* gg6v; *RejWiz* 127; iż taki łtrách náń [*na naród, tj. ludzi*] przypadać musi/ iż y przed łłftem wichrem záchwianym wciekác musi. *RejZwierc* 257. [*Cf* też **α.** »przypadają niebezpieczeństwa« *RejPos* 328v *marg.*]

Szereg: »przypadać i przytrefić się« (1): Táz krewkość y po dźis dźień wybranym Bożym przypada y przytrefić sie może. *WujJudConf* 138.

c. *O faktach związanych z organizacją życia społecznego* (34) :

α. *O faktach dziejących się w ustalonych terminach: odbywać się* (31) : gdyz łarmarki przypadaia y insze potrzeby oboiga narodu a przy bytnosci Zolnierzow odprawowác się bezpiecznie niemoga. *ActReg* 148.

przypadać kiedy (2): Małz drugie [*ludzi*] co cię zgubia łwym kredytem [...]. Będźiesz ráchowál kiedy więc od Daty/ Iedná zá drugą przypadaia raty *KlonFlis* H2v. *Cf* *przypadać kiedy dokąd*.

przypadać kiedy dokąd (1): [Jego Miłość] starania nasze wdzięcznie przyjął, ana ten ziazd który przypada nadzień 25 Ian^{uaria} pod Kalisz, dospolney rozmowy odłożył *ActReg* 53.

αα. *O działaniach sądowych; też: należeć do kompetencji określonego sądu* (28) : APPELLACIA bywała przedtym, *ad colloquia*. Ale iako *afsignatio termini* przypadała. *SarnStat* 533.

przypadać do kogo [= do jakiego sądu, urzędu] *przez co* [= na podstawie czego] (1): aby sprawy wrzędowé/ álbo fkárgi/ które [...] do nas przez Rufzenie álbo Appellację przypadaia/ aby były z Roki Królewfkíemi zawiészáné/ iako té które rychléy odprawy potrzebuią *SarnStat* 536.

przypadać z czego [= w wyniku czego] (1): zá zięciem tych fądów z ofoby náfzey Królewfkíey/ nie potrzebá będzie żadnych przypozywów ná Trybunał/ w tych Aktciách które z appelláciiey [...] zá Dworem náfzym przypadały. *SarnStat* 861.

przypadać na co [= na kiedy] (1): tedy iuz tákie Aktcię ná Séym przyfzły przypadać máią *SarnStat* 742.

przypadać przed kim [= przed królem sprawującym sądy] (1): *SarnStat* *5v *cf* »przypadać przed sądem«.

przypadać kiedy (5): ROki Ziemfkíe Woiewództwá Krákwfkíego/ aby w té czáfy były fądzoné/ kiedy Wiécá przypadaia. *SarnStat* 722. *Cf* »roki przypadały«.

przypadać dokąd [= do jakiego sądu] (1): A gdzieby *iudicia ordinaria*, námówioné były ábo Trybunał/ tedy tám wáfzftkié/ *in genere*, áppellację przypadać máią. *SarnStat* 1156.

Frazy: »rok(i) przypadał(y)« [w tym: komu (1), gdzie (3), kiedy (5), na kiedy (1)] [szyk zmienny] (8): *GórnRozm* F2v [2 r.]; przypadał [!] niektorym rok, naten prawie czas iako to wten tydzień *ActReg* 156; ROki Ziemfkíe Przemyfłkié/ które przypadały we Wtorek po S. Iákubie/ do Wtorku po S. Bártłomieu [...] proroguiemy *SarnStat* 730; té Roki które przypadaia w Sánoku/ między Swiátkami á Wielkánocą/ przekładamy ná piérfwzy Wtorek po S. Michále. *SarnStat* 731; IZ fie tráfia w Czérfkíey ziemi/ że Ziemfkíe Roki trzećie przypadaia pod Trybunałem Piotrkówfkim *SarnStat* 737, 731, 736.

»sądy przypadają« [w tym: na kiedy (2), pod czym [= podczas, w czasie czegoś] (1)] (2): Sądy Biéckie y Czchowfkíe/ które przypadaia ná Wielką noc/ té przekładamy ná Przewodny poniedziałek. *SarnStat* 722; A Oftrzelzowfkíe [sądy] [...] trzećie pod Wiécami Siérádzkiemi przypadaia *SarnStat* 726.

»sprawy, kauzy przypadają« [w tym: czemu (2), od czego [= z jakiego sądu (1), z czego [= na podstawie czego] (2)] = *actiones eveniunt JanStat* (4:3): Tákze y infzé wízelákie fprawy/ którekolwiek/ ták z dawnych iako y z nowych pozwów/ przypozywów przypadać/ á temu Tribunału należeć będą: á támże przed tym fądem [...] Roki będą mieć *SarnStat* 869; My [...] ná ieden wrząd z tych dwu iednę perfonę Duchowną/ á drugą świetcką przełożyć mamy: á to dla fpraw/ które niekiedy tákowé przypadaia/ iż Duchowney ofobie fkuteczney exequuciiéy ich czynić fie nie godzi. *SarnStat* 944; (*nagł*) DE PROPRIO (–) Náfzérfzy to iest tytuł, y ná Rocech naczęściéy o to kauzy przypadaia *SarnStat* 1267, 318, 854, 855 [2 r.].

»termin przypadał [komu]« (2): iz tez podwa niedziel Termini będą przypadac rebellibus *ActReg* 124; Pan Piotr Choinski [...] Ktoremu gdyz był pozwany termin bliski przypadał pisał do Pana Marszałka koronnego. *ActReg* 160.

Zwroty: »z rejestru przypadać [kiedy]« (1): Ale teraz [...] Ná Trybunał nie czekáiąc żeby z Reyeltru przypadało [sądzenie apelacji] przez Woiewódtwá, álbo Soboty, álbo w piątki *SarnStat* 533.

»przypadać przed sądem« (1): które [przykłady] łobie może młody iuwánt łpifáć [...] iáko co kiedy przypadało przed Królem, łądem Ziemłkim, Tribunałem, etć. *SarnStat* *5v.

Przen [na kogo] (1) : Iákoż thy łzy nie máią onego łędzyego [tj. *Boga*]/ Rułzyć ná frogą pomłtę [...]. Gdyż włzem iáwnie obwołał pomłtę niewinnego/ Iz thá ząwždy przypada ná Máiełtat iego. *RejWiz* 124.

β. *Być przeznaczonym na określony czas (2)* : Tu Ewányelia przypada o Thomałzu łwiątym/ ktora iuż ielł nápiłána w pierwłzey częłłci przy łwięcie z martwych włłtania Páńłkiego. *RejPos* [278].

przypadać na kiedy (1): Ná dzień Kwietney Nyedziele przypada táłz Ewányelia co ná Adwent *RejPos* 86v.

γ. *O procencie od pożyczki: wynosić [od ilu na kiedy] (1)* : Centesima, Lifá gdzie ode łtá ná káždy Xiężic yeden złoty lifi przypádał ná káždy rok ode łtá dwánałłcie złotych. *Mącz* 47c.

d. *O wyodrębnionych jednostkach czasu: następować [w tym: kiedy (3), na kiedy (2)] (6)* : Sejm walny koronny do Warszawy złózon jest [...] na niedzielę pirwszą adwentową, ktora przypadała na dzień 29 listopada roku bożego narodzenia 1556. *Diar* 19; Wiołná piękna y Láto nigdy łie nie mienyą/ Táłże Zimá przypada tuż wnet zá łefienyą. *RejWiz* 128v.

Fraza: »łwięto przypada« (3): Stative feriae, Pewne łwięto/ które ząwždy ná yeden dzień przypáda. *Mącz* 121b; Abowiem po ty czáły gdy przypadały łwięta iákie iey [łw. *Maryi*]/ á zwłázczá ony w niebo wzyęcía iey/ [...] ielłczłe owłzem Pan łie ták w tym opowiedzyeć raczył *RejPos* 304v; *Oczko* 29.

α. *O okresie w życiu człowieka [od kiedy do kiedy] (1)* : Kthore [księgi] w łobye ząmykáią trzeći wiek człowieká poczłiwego/ to ielł iuż łtárłzych lat yego/ ktore mu przypadaíą od łrzednich lat iego áż do powinienego dokończenia iego. *RejZwierc* 118.

5. *Dostawać się komuś a. czemuś; cedere, evenire, obvenire, pervenire, venire Cn (43)* : Obaczylł co zá dáry przypadaíą zá to/ Kto łie ták záchowyywa co komu przyłtoi *RejWiz* 45.

przypadać na kogo (2): Zacnołł Pána Krifłhułowa/ ktora ná wiernego iego przypada. *LubPs* C marg, E2v marg.

przypadać czemu z czego (1): S ktorych [gwiazd] łą miedzy nimi/ co [...] s przyrodzenia łwego nie máią iáłnołci/ Iedno że im przypada s łłoneczney łwiátłóci. *RejWiz* 145.

przypadać skąd do czego (1): Sámac ielł iáłnołł przez łię/ nie trzebá iey tego/ Aby łkąd przypadało do niey co inłzego. *RejWiz* 154.

a. *Stawać się czyjś własnością; należeć się prawnie; devolvere JanStat, Cn (38)* : tedy Stárołłtwa té co [...] w diłpofyciiéy náłzéy łą/ y które potym po zelłzciu Polaków przypadáć będą nie mamy nikomu dáwáć *SarnStat* 1201.

przypadać do czego (2): Człłto łie odmieniáią dzierzáwce Koronni/ człłto przypadaíą rzeczy do łtołu Páńłkiego *RejZwierc* 195; ktorych [sukien] połowicá do łkárbu náłzłgo/ á połowicá Woiewodzie ma przypadać. *SarnStat* 280.

przypadać z czego [= dzięki czemu, w wyniku czego] (4): S przypadku záł albo łczełłcia á niekiedy z wybrániá ná ludzie oyczyzná á máiełnołci przypadaýą. *KwiatKsiąż* A3v; iz ząwždy [...] dáłko łie

vnošimy zá pieczliwym nábywáním dobr tych doczešnych [...] tużąc łobie iż z włafney pracey á s ftháránia náłzeho/ tu nam włythko przypadać ma *RejPos* 312, 72v; téż rzeczy które z Komišiiéy ná nas przypadáły/ gwałtemés pobrał. *SarnStat* 142.

przypadać komu (11): Gdyż nam piłmo nie broni [...] Vżywác dobrodzyeštwa z łáfki nádánego. Zwłafzczá ktoreć przypada bez płáczu ludkiego [!] *RejWiz* 191; *UstPraw* C; *BielKron* 355; iż iuż nam włytki ine rzeczy y ku żywnościam náłzym y ku innym potrzebam náłzym/ záwždy łnádniey przypadać będą. *RejPos* 216v, 217, 219, 312; *SarnStat* 280. Cf *przypadać komu za czym; komu skąd*.

przypadać komu za czym [= *dzięki czemu*] (1): gdyż my [...] ták łobie tużymy/ [...] iżby nam to [*bogactwo*] zá náłzym włafnym łtáránim przypadało *RejPos* 4v.

przypadać komu skąd [= *dzięki czemu, z jakiego powodu*] (2): bo [*Bolesław Kryspus*] iednák był opiekunem bráthá młodźzego Kázimierzá/ łtáđze mu przypadała Krakowfka ziemiá *BielKron* 355; *RejPos* 72v.

przypadać ku czemu (2): *Mącz* 363b; wżákóž imioná którékółwiek z Domów Książęcych [...] ku łtołowi Ie⁸⁰ Królewfiéy M(łości) przypadać będą/ [...] *SarnStat* 450 [*idem*] 1024.

przypadać na kogo, [na co] (20): *GroicPorz* ggv; A ktoby [...] czynił łzkody/ thákiego dobrá ná nas przypadaia *UstPraw* E3v; Wárciłław [...] záłtawił Gdánfko/ ktore nań przypadało iáko ná młodźzego brátá/ Márgrábi konradowi z Brándenburgu. *BielKron* 363, 378v; *KwiatKsiąż* A3v; *Haeres ex sextante*. Ná którego łzółta cześć [!] máyętności przipáda. *Mącz* 17c; *Despondere sibi domum alicuius, Prziwłafzczác á dopierác fie domu czyiego/ zá to mniemác yákoby nań przipadać miał. Mącz* 410a, 17c, 43b, 83c, 152c [2 r.], 464d; A po smierci oboygá maiętności ieych [...] ná dobra Kofźcielne przypadać ma połowica, a druga ná przyiaciele. *ZapKościar* 1591/46, 1591/46 [3 r.]; *SarnStat* 142; [[*wołyńska ziemia*] po śmierci iego [*Witolda*] ná Krolełtwo Polfkie przypadać miała. *BielKron* 1597 341]. Cf »prawem przypadać«.

przypadać prze co (1): Zołtáwiuemy iednák w mocy [...] dobrá włytki ná nas [...] przypádlé/ y które potym przypadać będą prze niełżuzenié woyny/ *Iure caduco, inscripto, donato* od kogo *SarnStat* 85.

przypadać czym [= *z jakiego tytułu*] (5): Lubárdus dzyálu miedzy brácią nie wzyął/ iedno máćierzyznę Włodźmierz/ kniemu téż y Lwow przypadał bliłfkością. *BielKron* 379; *SarnStat* 85. Cf »prawem przypadać«.

Zwroty: »[*jakim*] prawem przypadać« [*w tym: na kogo* (3), *po kim* (1)] [*szyk zmienny*] (3): była walká [...] miedzy dwiema brátymy w Grecyey/ ná ktore to krolełtwo [*Teby*] przypadało przyrodzonym práwem *BielKron* 61v; ná ktorego [*Lokietka*] téż łpráwiedliwie y Monárchia Polfka po bráćie práwem przyrodzonym przypadała. *BielKron* 366v; *SkarŻyw* 164.

»przypadać w ręce [*czyje*]« (1): Tákové włytkié imioná [...] przypadaia w ręce náłze y Rzeczypołpolitéy *SarnStat* 84.

6. Dotyczyć kogoś, odnosić się do kogoś [na kogo] (2) : *Invidia, non in eo, qui invidet solum videtur, sed etiam in eo cui invidetur, Zazdrość nie ná tego tilko przipáda który zayźrzy ále téż ná tego któremu zayźrzá/ álbo bywa zayźrzano. Mącz* 494d; obaczaymy w przypowieści tego zránionego człowieká leżácego przy drodze/ iż to ná nas tá przypowieść przypada/ iż leżymy zráneni [!] *RejPos* 211v.

7. *Być odpowiednim, zgodnym z czymś; pasować, przystawać do czegoś [w tym: komu (2)] (3) :*
przypadać dla czego (1): Y dałci [Bóg] ktemu dofyć doczefney možnosti/ Ktorać ták przypadała dla twoiey godności. *RejZwierc* A4v.

przypadać do czego (2): Y bárzo mu [młodzieńcowi] tá rádá iego [starca] łmákowála/ bo mu do buyney myfli ná wżem przypadała. *RejWiz* 22; Widzę też czáfem złego/ widzę theż dobrego/ A nie wżytko przypada do łtanu káżdego. *RejWiz* 127v.

8. *Doświadczać czegoś niepomysłnego, popadać [w co] (2) :*

Zwroty: »[z czego] w choroby przypadać« (1): s czego [wymyślnych potraw] síłá mdłych dzyatek/ síłá chorych/ [...] w choroby/ w łmierci przypadaia. *RejPos* 70v.

»przypadać w [czyje] posłuszności [= władzę, zwierzchność]« (1): Lew mocny niechay ryczy iáko chce w łrogości/ A wżdy nędznik przypada w ludzkie połufzności. *RejWiz* 10v.

»w łmierci przypadać« (1): *RejPos* 70v cf »w choroby przypadać«.

9. *Kierować się czymś w postępowaniu, podchodzić do czegoś jakoś [ku czemu czym] (1) :* Abowiem z wżgardy praćz [G pl od praca]/ też [lege: też] wżgardzenie łmierci pochodzi/ á łmiałość łię mnoży: ktorą on krom żadney boiazni ku wżelakim trudnościam tak przypada/ yż łátwie onim wierzyć mamy/ iże łię on niczego nieboi *KwiatKsiąż* M4.

10. *[Zgadzać się, przyjmować; concedere Cn [na co]:* neoteryków obcych się z młodzieżą swą chwytają, a co w nich najda, [...] dobrze-li to, źle-li, nie uważając i nie rozsądzając [...] zaraz na ledajakie ich argumenty przypadają *AktaSynod* IV 149.]

11. *W zwrotach (4) :*

»ku [jakiemu] dokończeniu, końcowi przypadać« = *zmierzać ku czemuś, kończyć się jakoś (1:1):* A iż będyem wzywác y chwalić iego łámego [Boga]/ iż nam wżytko ku dobremu dokończeniu przypadać będye *LubPs* aav; Ale iáko to potym wychodzi [bycie złym] [...]/ á ku ktoremu to końcowi przypada/ tho o tym mamy y przykładow w piłmie wiele *RejPos* 72v.

»przed oczy [czyje] przypadać« = *być widzianym, dostrzeganym (1):* Iefzcze gdziekolwiek łie iedno obroćim po łzerokości łwiátá/ ze wżąd pełno żywych rzeczy od Bogá łtworzonych przed oczy náłze przypada *WujJudConf* 49v.

»przypadać z wiarą [na co]« = *wierzyć czemuś (1):* Iákoż to podobna rzecz [...] niecnotę iéy zádác/ Małżonce iego włáfnéy? niechcą więc przypadać Z wiarą ná to mężowie: bo miłość kłamliwa Nie da wierze do łercá *GosłCast* 71.

II. *[pf: O opadach: spaść w niewielkiej ilości:*

Fraza: »łniegu przypadać«: á niektorzy go [mak] też łieią w Stycźniu ná łniegu/ kiedy łniegu przypada *Cresc* 1571 193.]

Synonimy: I.1. *przybiegać, przybywać, przychodzić; 4. przygadzać się, przytrafiac się, stawać się, trafiać się; 5. dostawać się; 8. doświadczać, doznawać.*

Formacje współrdzenne cf 2. PAŚĆ.

Cf **PRZYPADAJĄCY, PRZYPADANIE**